Python Programming

Лекц 7

Багш Ж.Золжаргал Х.Хулан

OBJECTS

- Паятон нь олон төрлийн өгөгдөл дэмждэг

```
1234 3.14159 "Hello" [1, 5, 7, 11, 13] {"CA": "California", "MA": "Massachusetts"}
```

- Тус бүр нь объект, объект бүр нь:
  - Төрөлтэй
  - Дотоод өгөгдлийн дүрслэлтэй (анхдагч, нийлмэл)
  - Объекттэй харьцах функцын олонлогтой
- Объект нь тухайн төрлийн нөг тохиолдол
  - 1234 нь int төрлийн тохиолдол
  - "Hello" нь string төрлийн тохиолдол

OBJECT ORIENTED PROGRAMMING (OOP)

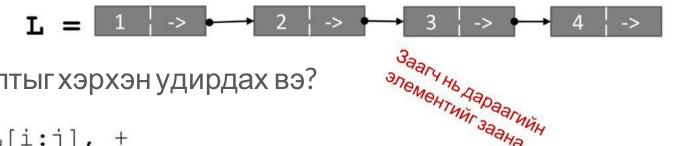
- Паятон дээрх бүх зүйл объект юм. (бүгд төрөлтэй)
  - Ямар нэгэн төрлийн шинэ объект үүсгэж болно
  - Объектуудыг удигдаж болно
  - Объектуудыг устгаж болно
    - del-ийг хэрэглэж болно эсвэл зүгээр л мартаж болно
    - Паятон систем нь устгагдсан эсвэл хандах боломжгүй объектуудыг санах ойгоос цэвэрлэгдэг. Үүнийг "Garbage collection" гэж нэрлэгдэг.

WHAT ARE OBJECTS?

- Объект нь өгөгдлийн хийсвэрлэл...
  - Дотооддурслэл
    - Өгөгдлийн шинж чанаруудаар дамжуулан
  - Объекттэй харьцасинтерфэйс
    - Гишүүн функцуудээр дамжуулан (procedure, function)
    - Зан байдлыг тодорхойлох боловч гүйцэтгэлийг нууна

EXAMPLE: [1, 2, 3, 4] has type list

- Жагсаалт нь дотооддоо хэрхэн дүрслэгдсэн байдаг вэ? Нүднүүдийг холбосон жагсаалт

элементийг заана

- Жагсаалтыг хэрхэн удирдах вэ?
  - L[i], L[i:j], +
  - len(), min(), max(), del(L[i])
  - L.append(), L.extend(), L.count(), L.index(), L.insert(), L.pop(), L.remove(), L.reverse(), L.sort()
- Дотоод дурслэл нь private хандалттай байх ёстой

ADVANTAGES OF OOP

- Өгөгдлийг багц түүн дээр ажилладаг функцуудын хамт багц болгож, сайн тодорхойлогдсон интерэйсээр харьцах
- Хуваанзахираххөгжүүлэлт
  - Классбүрийг тусад нь хэрэгжүүлэх, тестлэх
  - Модулийгнэмэгдүүлэх замаар төвөгтэй байдлыг бууруулах
- Класс нь кодыг дахин ашиглахад хялбар болгодог
  - Паятоны олон модулиуд шинэ классаар тодорхойлогддог
  - Класс бүр тусдаа орчинтой байна
  - Удамшил нь дэл ангиудад дахин тодорхойлох болон өргөтгөх боломж олгодог

CREATING AND USING YOUR OWN TYPES WITH CLASSES

- Класс үүсгэх болон классын тохиолдол үүсгэж ашиглахын хоорондын ялгаа
- Классүүсгэхэд
  - Классын нэрийг тодорхойлох
  - Классын атрибутыг тодорхойлох
  - Жишээ нь, хэн нэгэн жагсаалт классыг хэрэгжүүлэх код бичих
- Классыг хэрэглэх
  - Шинэ тохиолдол үүсгэх
  - Тухайн тохиолдолдээр үйлдэл хийх
  - Жишээ нь, L = [1, 2] ба len(L)

DEFINE YOUR OWN TYPES

- Шинэ төрөл үүсгэхэд class түлхүүр үгийг хэрэглэнэ

```
class Coordinate (object):

class definition #define attributes here
```

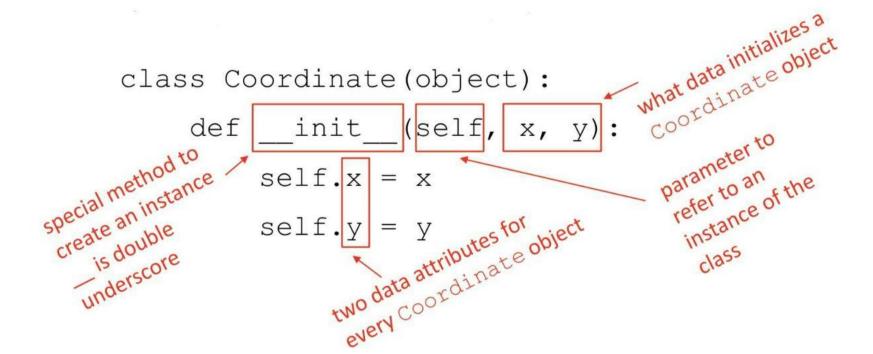
- def -тэй төстэй, классын тодорхойлолтонд нэг индент зай авсанаар классын биеийг илэрхийлнэ
- Coordinate класс нь object классаас удамшиж байна. (түүний бүх аттрибут шинж чанарыг авна)
  - Coordinate нь object-ийн хүү класс
  - object нь Coordinate-ийн эцэг класс (superclass)

WHAT ARE ATTRIBUTES?

- Класс-д харъяалагдах өгөгдөл болон функц
- Data attributes
  - Өөр объектуудаар илэрхийлэх өгөгдлийн тухай бодох, тэдгээр нь классыг үүсгэнэ
  - Жишээ нь, Coordinate нь хоёр тоон утгатай
- Methods (procedural attributes)
  - Method буюу функцын тухай бодно, тэдгээр нь зөвхөн тухайн класстай ажилладаг байна
  - Объекттэй хэрхэн харьцах
  - Жишээ нь, Хоёр координат объектын хоорондын зайг тодорхойлох

DEFINING HOW TO CREATE AN INSTANCE OF A CLASS

- Объектын тохиолдлыг хэрхэн үүсгэхийг эхэлж тодорхойлох
- __init__тусгай функцыг зарим аргументтэй дуудаж ашигладаг.

ACTUALLY CREATING AN INSTANCE OF A CLASS

```
c = Coordinate(3,4)

origin = Coordinate(0,0)

print(c.x)

print(origin.x)

use the dot to the dot to the pass in 3 and 4 to the access an attribute of instance o
```

- Объектын шинж чанарыг объектын хувьсагч гэнэ
- Self-д утга дамжуулахгүй, паятон үүнийг автоматаар хийдэг

WHAT IS METHOD?

- Процедурын шинж чанар, Функц шиг, зөвхөн класс дээр л хэрэгжинэ
- Паятон үргэлжэхний аргументээр нь объектыг өөрийг нь дамжуулдаг.
  - Бүх гишүүн функцын эхний аргумент нь self байна.
- "." үйлдэл нь ямар нэгэн аттрибут руу хандахад хэрэглэгддэг.
  - Объектын шинж чанар
  - Объектын гишүүн өгөгдөл

DEFINE A METHOD FOR THE Coordinate CLASS

- Self болон "." үйлдэлээс бусад нь яг л функц шиг.
  - (аргументавна, үйлдэл хийнэ, үрдүн буцаана)

HOW TO USE METHOD

```
def distance(self, other):
    # code here
    method def
```

Using the class:

conventional way

```
c = Coordinate (3,4)

zero = Coordinate (0,0)

print (c.distance (zero))

object to call

object to call

method on name of method method method of method on including self including self including self including self implied to be c)
```

equivalent to

PRINT PRESENTATION OF AN OBJECT

```
>>> c = Coordinate(3,4)
>>> print(c)
<__main__.Coordinate object at 0x7fa918510488>
```

- Объектын дүрслэлийг хэвлэх, анхдагч
- Классад нь <u>str</u> функцыг тодорхойлох
- Паятон нь объектыг хэвлэх үйлдэл хийхэд_str_ функцыг дууддаг
- Тухайн объектыг хэвлэхэд юу хийхийг та энд тодорхойлж өгнө.

```
>>> print(c) <3,4>
```

DEFINING YOUR OWN PRINT METHOD

```
class Coordinate (object):
    def init (self, x, y):
        self.x = x
        self.y = y
    def distance (self, other):
        x diff sq = (self.x-other.x)**2
        y diff sq = (self.y-other.y)**2
        return (x diff sq + y diff sq) **0.5
    def
        str (self):
        return "<"+str(self.x)+","+str(self.y)+">"
 name of
```

WRAPPING YOUR HEAD AROUND TYPES AND CLASSES

```
return of the _str_
>>> c = Coordinate(3,4)
                                 the type of object c is a
>>> print(c)
<3,4>
                                  class Coordinate
>>> print(type(c))
<class main .Coordinate>
                               a Coordinate class is a type of object
>>> print (Coordinate)
<class main .Coordinate>
>>> print(type(Coordinate))
<type 'type'>
>>> print(isinstance(c, Coordinate))
True
```

SPECIAL OPERATORS

- +, -, ==, <, >, len(), print, болон өөр бусад
  - https://docs.python.org/3/reference/datamodel.html#basic-custo mization
- print шиг, класстайгаа ажиллах функцуудыг даран тодорхойлж болно.

```
add (self, other)
                                 self + other
                          \rightarrow
sub (self, other)
                                 self - other
                          \rightarrow
eq (self, other)
                                 self == other
                          \rightarrow
lt (self, other)
                                 self < other
                          \rightarrow
len (self)
                                 len(self)
str (self)
                                 print self
```

POWER OF OOP

- Объектыг багцаар нь хуваалцана
  - Ерөнхий шинж чанар
  - Шинж чанарууд дээрээ үйлдэл хийх функцууд
- **Хийсвэрлэл** ашиглан объектыг хэрхэн хэрэгжүүлэх, объектыг хэрхэн ашиглахыг хооронд нь ялгаж өгнө
- Объектын хийсвэрлэлийн давхаргы бүтээх, бусад ангилалын объектуудаас зан авирыг өвлөн авах
- Өөрийн объектын ангийг паятоны үндсэн классаас удамшуулах